

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 1P/49/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6319201307
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: PhDr. JUDr. Silvio Boleček, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2021:6319201307.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, sudcom PhDr. JUDr. Silviom Bolečekom, PhD., v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa Z. W., narodená XX. Q. XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny A., dieťa Y. W., narodenej X. B. XXXX, bytom S., M. XX/X, toho času A., S. XX a V. R. W., narodeného XX. B. XXXX, bytom A., toho času A., V. X/A, o návrhu otca na zmenu výživného na maloleté dieťa a o návrhu otca na zmenu výchovného prostredia, takto

rozhodol:

- I. Návrh otca na zníženie výživného na maloletú Z. W., nar. XX.XX.XXXX sa z a m i e t a .
- II. Návrh otca na zmenu výchovného prostredia maloletej Z. W., nar. XX.XX.XXXX sa z a m i e t a .
- III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec maloletej Z. návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 13. júna 2019, doplneným dňa 9. septembra 2019 žiadal, aby súd upravil jeho vyživovaciu povinnosť a výživné znížil na sumu 30 Eur mesačne. Uviedol, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu je zaviazaný hradiť matke maloletej mesačné výživné vo výške 80 Eur. Dodal, že od poslednej úpravy je nezamestnaný, nepoberá ani dôchodok, iný zdroj príjmu nemá. Má zato, že sa jeho pomery zmenili a preto by súd mal jeho vyživovaciu povinnosť znížiť.
2. Otec maloletej Z. návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 19. októbra 2020 žiadal, aby súd zmenil výchovné prostredie maloletej a maloletú Z. zveril do jeho starostlivosti. Matka starostlivosť o maloletú nezvláda, pričom nemá školy na výchovu maloletej.
3. Matka sa k návrhu napriek výzve písomne nevyjadрила.
4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení navrhol zamietnuť návrh otca, nakoľko zníženie výživného nie je v záujme maloletej.
5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení navrhol zamietnuť návrh otca na zmenu výchovného prostredia maloletej, nakoľko domácnosť otca je zanedbaná, hygiena je na nízkej úrovni. V domácnosti otca nie sú vytvorené podmienky pre vývin maloletej. Otec nedokáže reálne identifikovať potreby dieťaťa a uspokojovať ich. V domácnosti matky neboli zistené nedostatky v starostlivosti o maloletú.
6. Súd vo veci nariadil viaceré pojednávania, naposledy na deň 3. marca 2021, vykonal dokazovanie výsluchom otca, oboznámením sa s listinnými dôkazmi obsiahnutými v súdnom spise a zistil nasledovný skutkový stav:

7. Otec maloletej na pojednávaní zotrval na podanom návrhu; žiadal výživné znížiť na sumu 30 Eur. Rozsudkom z roku 2017 je zaviazaný platiť na maloletú Z. výživné vo výške 80 Eur. Poberá dôchodok vo výške 355,50 Eur mesačne. Kupuje si lieky. Sumu, ktorú vynakladá na lieky uviesť nevie. Platí vodu. Sumu, ktorú vynakladá na vodu uviesť nevie, asi to je 10 Eur. Platí daň z nehnuteľnosti. Sumu, ktorú vynakladá na túto daň uviesť nevie. Má výdavky na jedlo a oblečenie.

8. Kolízny opatrovník sa pridržiaval písomného vyjadrenia a navrhol zamietnuť návrh otca v oboch jeho navrhovaných bodoch.

9. Rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/121/2017-81 zo dňa 11. októbra 2017, právoplatným dňom 20. októbra 2017, súd maloletú zveril do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 80 Eur mesačne.

10. Matka maloletej je nezamestnaná, jej príjmom je prídavok na dieťa vo výške 25,50 Eur mesačne.

11. Otec maloletej poberá starobný dôchodok vo výške 355,50 Eur mesačne.

12. Podľa § 26 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len zákon o rodine), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

13. Podľa článku 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena, alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

15. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

16. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Podľa § 65 ods.1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

18. Podľa § 75 ods.1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných, opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

20. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

21. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

22. Podľa 44 CMP rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

23. Otec maloletej svojim návrhom vo veci samej uplatnil nárok na zníženie výživného na maloletú. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o vyživovacej povinnosti a výške výživného opakovane rozhodnúť je zmena pomerov, ktorá môže nastať u povinnej osoby, ktorou je v danom prípade otec maloletej, prípadne na strane osoby oprávnenej, ktorou je maloleté dieťa. Musí ísť o takú zmenu pomerov, ktorá sa v pomeroch účastníkov prejaví závažnejším spôsobom v porovnaní s ich pomermi v čase poslednej úpravy výživného. Zmena pomerov môže vyvolať potrebu zvýšiť výživné, pokiaľ sa zvýšia odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, resp. dôjde k pozitívnej zmene na strane schopností, možností a majetkových pomerov povinnej osoby. Na strane povinnej osoby môže dôjsť aj k takej negatívnej zmene pomerov, na základe ktorej by doposiaľ určená výška výživného bola neprimeraná možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom na strane povinnej osoby a platenie doposiaľ určeného výživného by nebolo objektívne možné, resp. na strane povinnej osoby (v danom prípade otca) by prinášalo neprimerané majetkové riziká.

24. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že naposledy bola výška výživného upravená rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/121/2017-81 zo dňa 11. októbra 2017, právoplatným a vykonateľným dňom 20. októbra 2017.

25. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že na zmenu súdneho rozhodnutia o výživnom, musí byť preukázaná zmena pomerov, tak na strane rodičov, ako aj na strane maloletého dieťaťa, ktorá odôvodňuje zmenu výšky výživného. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že naposledy bola výška výživného upravovaná 11. októbra 2017, ktorým súd určil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 80 Eur mesačne. Na strane maloletej nebola preukázaná výrazná zmena pomerov. Súd konštatuje, že ani v prípade otca nenastala negatívna zmena. V písomnom podaní zo dňa 13. júna 2019 otec uviedol, že syn už pracuje. Tu súd konštatuje, že otec výživné na syna vo výške 120 Eur mesačne už platiť nemusí. V čase rozhodovania súdu v októbri 2017 otec nemal žiadny príjem, ako vtedy sám uviedol a sám dobrovoľne súhlasil s platením výživného vo výške 80 Eur mesačne. V tom čase mal otec vek 61 rokov, teraz je o 3 a pol roka starší, ale ako osoba s vysokoškolským vzdelaním si musel vtedy aj teraz uvedomovať realitu vyživovacej povinnosti k maloletej. Súd má za to, že v prípade otca neprišlo k tak výrazným negatívnym zmenám a otec je schopný platiť výživné na maloletú v sume 80 Eur mesačne. Súd vzhľadom na uvedené skutočnosti návrh otca na zníženie výživného ako nedôvodný zamietol.

26. Podľa § 24 ods. 1 - 5 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je

nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

27. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že základným predpokladom pre zmenu pôvodného rozhodnutia súdu o výkone rodičovských práv a povinností je skutočnosť, že od pôvodnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu došlo k takej zmene pomerov, ktorá zohľadňujúc záujem maloletého dieťaťa si vyžaduje zmenu pôvodnej úpravy. Zmena pomerov musí byť závažnejšieho charakteru a môže spočívať v okolnostiach tak na strane rodičov, ako aj dieťaťa. Pri rozhodovaní o zmene doterajšieho výchovného prostredia súd musí mať na zreteli záujem dieťaťa na jeho riadnej výchove, pri rešpektovaní zásady stálosti výchovného prostredia. Súd musí tiež uvážiť, či sú v čase rozhodovania vytvorené náležité predpoklady pre odovzdanie dieťaťa do iného výchovného prostredia aj z toho hľadiska, či toto prostredie dieťa pozná, či si naň a na osoby, ktoré ho budú vychovávať, zvykne a príľne k nim, teda, či zverením do nového prostredia nebude ohrozený ďalší vývoj dieťaťa. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že od poslednej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na strane dieťaťa, ani na strane matky, ktorej bolo dieťa zverené, nedošlo k zmene pomerov takeého závažného charakteru, ktorá by si vyžadovala zmenu výchovného prostredia. Je nesporné, že maloletá toho času býva mimo svojho trvalého bydliska, pričom pôvodnú školu študuje dištančnou formou, avšak v mieste nového bydliska má vyhladanú školu, do ktorej nastúpi. Tvrdenie otca, že v jeho starostlivosti má maloletá zabezpečené lepšie podmienky pre svoj všestranný rozvoj, nebolo preukázané. Naopak vychádzajúc zo správy z prešetrenia pomerov v domácnosti matky, ako aj v domácnosti otca mal súd preukázať, že matka sa o dieťa riadne stará, má zabezpečené vhodné bytové podmienky pre jej zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin. Naopak je to domácnosť otca, ktorá je v dezolátnom stave a toto prostredie, ktorého negatíva si otec odmieta priznať, nie je spôsobilé zabezpečovať vývin maloletej. Maloletá pri svojej výpovedi pred kolíznym opatrovníkom uviedla, že nechápe prečo otec chce meniť výchovné prostredie, keď v podstate sa spolu ani nestretávajú a nebavia. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, v dôsledku nepreukázania zmeny pomerov od poslednej úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej, s prihliadnutím na vôľu dieťaťa a potrebu zabezpečenia stálosti výchovného prostredia dieťaťa pre jeho zdravý duševný vývoj, súd dospel k záveru, že v danom prípade nie je dôvodné zmeniť výchovné prostredie dieťaťa. Súd preto návrh otca zamietol.

28. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

29. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

30. Vzhľadom na skutočnosť, že návrh na náhradu trov konania nebol účastníkmi podaný, súd podľa § 262 ods. 1 CSP o trovách konania súd rozhodol § 52 CMP, podľa ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, prostredníctvom Okresného súdu Brezno na Krajský súd v Banskej Bystrici (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok).